

Karl Arne Blom

STORMCENTRUM

Karl Arne Blom

STORMCENTRUM

 SAGA
EGAMONE

Karl Arne Blom

STORMCENTRUM

SAGA EGMONT

Stormcentrum

Copyright © 1992, 2018 Karl Arne Blom och SAGA Egmont, an imprint of
Lindhardt og Ringhof A/S Copenhagen

All rights reserved

ISBN: 9788711706442

1. E-boksutgåva, 2018

Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med Saga samt med författaren.

Lindhardtogringhof.dk

Saga är ett förlag i Lindhardt og Ringhof, ett förlag inom Egmont-koncernen

Den här boken tillägnas Bertil R. Widerberg

Till den grad äro vi en ridderlig världsåskådnings antipoder, att ingenting faller oss svårare än att rätt fatta den och göra den rättvisa. Vi ha lika ivrigt bemödat oss att beröva jorden dess själ, som de bemödade sig att besjåla den, vi ha blygts för allt, som gjorde dem stolta, så vitt möjligt förstört vad de byggde, efter förmåga förhånat vad de vördade, söndrat vad de sökt förena och höjt till skyarna vad de höllo för lågt. Och om vi, som våra romantiker gjorde, ägnat "riddartiden" vår beundran, så har det skett utan en aning om de verkliga sammanhangen, av missförstånd och genom uppställande av en mängd grovt förfalskade antikviteter. Men just i vår tid är det ytterst viktigt att vid historisk betraktelse låta självrättfardighet och självbelåtenhet fara, att med vörndnad hälsa det ärevördiga, med beundran det beundransvärda, och att med sorg tänka på all den förstöring, som varje europeiskt uppsving fått röna av råa grobianer, av vad slag det vara må. Dåraktighet och råhet ödelägga ej blott för i dag, utan för århundraden framåt, och vad ädelt, som tillintetgjordes eller tillintetgöres, måste barn och barnbarn umgälla genom en förnedrande allmän tillbakagång.

Alexander von Gleichen-Russwurm: Riddarliv

Personerna som förekommer i boken är inte modellerade efter en gång levande förebilder.

Författaren

I

1

Det var måndagkväll. Det var den tjugosjunde september. Det var 1943. Det var ett obarmhärtigt regn som föll. Det tillhörde den där sorten som sved mot ansiktet. Det dånade om det. Det smattrade och small mot marken. Det var ett kallt regn. Det hade fått temperaturen att sjunka elva grader de senaste två timmarna. Det var ett tätt regn som förstärkte kvällens mörker.

Det luktade om det, som hade det varit hård och frusen metall. Loman kände blysmak i munnen. Han gjorde en grimas, harklade sig och spottade. Han var torr i munnen, upptäckte han. Samtidigt frös han så tänderna skallrade och han riste i kroppen.

Lövverket över dem hade för länge sedan brutits igenom av det hårda regnet, som nu föreföll äga styrka nog att slå hål på det stycke grov impregnerad segelduk som han och kvinnan hade hjälpts åt att göra fast vid grenar. Därunder sökte de lä.

Hon var lika genomkall som han. Hon tryckte sig intill Loman och de lade armarna om varandra, men ingen av dem ägde längre någon kroppsvärme att dela med sig av.

”Gud give att det inte blir av nu”, viskade kvinnan. ”Jag är alldeles för genomfrusen för att kunna göra nåt. Jag är fullkomligt stel i hela kroppen.”

”Vi blir avlösta om ett tag. Det dröjer inte så länge nu.”

Filtarna som låg på marken gjorde inte någon nytta. Vätan som fanns överallt sögs upp av filttyget och sökte sig vidare till deras kläder. Loman kände något vått på kinden. Han höjde blicken och konstaterade att presenningen buktade oroväckande där regnvattnet samlats. Han höjde handen och stötte till uppåt. Vattnet forsade ned längs sidorna och träffade marken så det skvätte.

De ryckte till och for på fötter då det small till i marken bredvid dem. Det var en bastant gren från den stora eken som brutits av och störtat till marken. Den hade slagit ner bara halvmeter från dem.

Loman kände hur regnet rann innanför jackans krage, innanför islandströjans halslinning och innanför skjortkragen. Det rann längs ryggen. Hjärtat slog så han fick för sig att det måste låta som dånet av en jättes steg genom skogen och han kände ett lätt illamående. Det var den där metalliska smaken igen, mer intensiv nu.

Kvinnan var lika blöt som han. Han kände hur hon tryckte sig mot honom, kände hur hon skalv av köld och uppgivenhet, och han tyckte sig kunna känna hennes hjärtas hårda slag.

”Jag klar ... ar inte de ... det hä ... här sär ... skilt läng ... e ti ... ill”, förklarade hon medan tänderna klapprade och det lät som om hennes röst svämmade över av gråt.

De stod där medan regnet formligen slukade dem. Hade aktionen genomförts den natten, just där och då, skulle de ha varit värdelösa som spårhundar och aktiva agenter. De inblandade skulle ha upptäckt dem på långt håll. Ett par

genomblöta, frysande människor med stela lemmar och leder hade inte varit tillräckligt aktionsdugliga.

Men inget hände före avlösningen, som dök upp cirka tjugo minuter efter det att den massiva grenen från ekträdet hade slagit i marken. Det hände över huvud taget inget alls den där natten mellan måndagen och tisdagen; inte mer än att regnet upphörde framemot två.

Sedan var morgondimman osedvanligt kall, tät och grå.

2

Den lilla staden Birkerød låg mellan sjön Sjælsø norr om den och Furesø i söder, cirka halvmilen från Hørsholm och bara ett par mil från Helsingør. Landskapet kring staden var varierande och på sina ställen kuperat utan att man för den skull kunde tala om några större nivåskillnader. De smala grusvägarna på norra Sjælland var ringlande och backiga genom stundtals tunga skogsområden.

Det var i Rude skov de hade legat på pass, åt öster utanför Birkerød. Nu hade de återvänt till bondgården.

De var sex som ingick i kommandot. Förutom Loman var det Preben Hansen och Bertil Bramvig, två tystlåtna män i tjugofemårsåldern från Köpenhamn, Klaus Kolding från Hillerød dryga milen norr om Birkerød, Verner Larsen, som var änkemannen som ägde bondgården, och så var det Kirsten Johannesen. Kolding var just fyllda trettio, Larsen hade tre månader kvar till sin trettiofemårsdag. Det innebar att Loman var något av kommandots ålderman eftersom han var född noll sju. Kirsten var tjugoåtta och just nu försökte hon med darrande händer föra muggen med ångande varm buljong till munnen utan att spilla.

Det var dömt att misslyckas. Dessutom brände hon sig på läppen då emaljen kom emot och hon var nära att släppa taget om muggens öra.

Loman grep den och blåste på innehållet och förde varligt muggen till hennes mun. Hon höjde blicken och han log. Så suckade hon lätt och drack en klunk, ryckte till då hon svalde den varma drycken, räckte ut tungan och andades.

”Jag bränner mej fördärvad i gommen”, klagade hon.

”Avståndet mellan köld och hetta är smärta”, sade Loman och grep sin egen mugg.

Han svalde en stor klunk.

”Vad menar du med det och varför bränner inte du dej?” frågade Kirsten.

”Jag vet inte.”

”Vet inte vad?”

”Varken vad jag egentligen menade eller varför jag inte bränner mej.”

”Det är inte rättvist.”

”Vilket?”

”Att inte du bränner dej.”

”Män är tåligare än kvinnor. Drick ur nu. Se sen till att komma ur kläderna. Om du vill kan jag gnugga dej varm.”

Hon såg på honom. Det låg inget erotiskt raljerande i tonfallet. Då hon väl fått av sig de blöta, tunga, hårda och kalla klädesplaggen och svept in sig i de båda filtarna sjönk hon ned på sängen och låg där huttrande.

Loman satte sig på sängkanten och började resolut gnugga och massera henne över hela kroppen. Först gjorde det enbart ont, smärtade och stack, var obehagligt; sedan spreds värmen genom henne och det kändes välgörande. Hon slappnade av, behövde inte längre spänna musklerna

för att behärska frossbrytningarna, kunde andas lugnt och normalt.

Han gned varligare, mjukare och hon blundade, märkte hur ögonlocken blev tunga och dåsigheten bemäktade sig henne. Då han avlägsnade händerna öppnade hon ett öga, vände lite på huvudet där hon låg på mage och såg på honom.

”Sluta inte”, bad hon så lågt att man knappt hörde hennes röst.

Men Loman var sysselsatt med att ta av sig sina kläder. Plagg för plagg vred han ur över vasken och det rann av dem så att det slog mot zinkplåten. Så svepte han dubbla filter om sig och försökte gnugga sig själv varm.

Hon vände sig på sidan och lättade på den ena filten.

”Kom här”, sade hon. ”Jag är varm så jag bränner i huden.”

Han gav hennes runda bröst med den ljusa bröstvårtan en blick och nickade av tacksamhet. Det var inget sexuellt i hennes gest, men som hon avtecknade sig i det svaga ljuset från den lilla fotogenlampan ägde hon den mest erotiska utstrålning en konstnär hade kunnat önska sig.

Han kröp intill henne och de hjälptes åt att göra de fyra filtarna tillräta så att de gjorde mest nytta, värmdes mest effektivt. Det var kallt i rummet. Ingen brasa var tänd.

Han kände hennes mjuka, varma hud mot sin och frostknutarna löstes upp, både de som snörde åt hans kropp och hans inre. Han kunde andas lugnt och han märkte plötsligt hur tröttheten strömmade över honom och insåg att han varken orkade röra sig en tum eller öppna ena ögat ens på glänt. Så kom sömnen. Då sov redan hon, djupt och tungt.

3

Morgonen var vindstilla den tjugooåttonde september. Dimman drev i stora sjok och påminde om bekymrade vålnader som inte visste vart de skulle ta vägen sedan de hade misslyckats med att återvända till gravarna innan nattens spöktimme tagit slut.

Klaus Kolding och Verner Larsen kom klivande genom dimman på väg tillbaka till gården. Preben Hansen och Bertil Bramvig hade löst av dem. Preben och Bertil hade dagspasset fram till klockan tre på eftermiddagen. Sedan var det Lomans och Kirstens tur att ta över.

Det kunde verka som en överloppsgärning att hålla vakt dagtid; informationen de hade utgick från att vapenpartiet skulle levereras efter mörkrets inbrott. Å andra sidan var det så många faktorer som kunde rubbas i ett tidsschema att man inte vågade lita på planer som gjorts upp i förväg. Vad som helst kunde hända och när det väl hände visste man inte hur de inblandade skulle reagera. Tidsschemat kunde rubbas rejält. Det gick inte att utesluta möjligheten att leveransen plötsligt dök upp mitt på ljusa dagen.

De båda männen gick långsamt genom det höga gräset och ingen av dem sade något. De var blöta och trötta, frusna och stela. Varje steg var mödosamt. Liksom de andra i kommandot, tillhörde de den motståndsrörelse som hade en socialdemokratisk förankring.

Kampen mellan den grenen av motståndsrörelsen och den kommunistiska hade skärpts under året i takt med de tyska motgångarna på slagfältet. Redan under hösten föregående år hade två avgörande vändpunkter medfört att de allierade börjat planläggningen inför övergången till en

värld i fred. I norra Afrika vände kriget i och med segern över tyskarna vid El Alamein. I öster segrade ryssarna i slaget vid Stalingrad och tvingade tyskarna till återtåg.

Den tionde juli hade de allierade landstigit på Sicilien och snart fått fotfäste på den europeiska kontinenten. Det tyska nederlaget i det väldiga kriget hade inletts. I intresseuppdelningen av världen för tiden efter kriget ingick inte Danmark.

Det var ett förhållande som skapade oro inom underrättelsekretsar och bland skandinaviska politiker. Från Danmark och Sverige vädjade man till engelsmän och amerikaner att intressera sig för det danska rikets framtid. Annars fruktade man att landet skulle bli offer för ett ryskt erövringsförsök.

En djup klyfta existerade inom den danska motståndsrörelsen och det var inte helt obefogat att tala om något slags embryo till inbördeskrig. Den socialdemokratiskt dominerade grenen av motståndsrörelsen bekämpade efter bästa förmåga den kommunistiska och försökte handgripligen förhindra att vapen som redan fanns i landet, liksom de vapen som smugglades in, föll i kommunisternas händer.

Vapen kom i periodvis stora partier och via åtskilliga uppfinningsrika vägar. Ett sätt att smugla var på fiskebåtar, som ute till havs mottog fiskelådor innehållande kulsprutepistoler, gevär, handeldvapen och ammunition. Då båtarna efter dagens fiskafänge lossade sin fångst i hamn lyftes lådorna med fisk iland tillsammans med vapenlådorna. Sedan fördes lådorna vidare till mötesplatser, där mottagarna väntade.

I Sverige hade man ett starkt intresse av att så få vapen som möjligt hamnade i kommunistiska händer. Om

Danmark inte drogs in i uppgörelserna om efterkrigstidens Europa bedömdes risken som överhängande att befrielseperioden efter den tyska ockupationen skulle mynna ut i regelrätta strider mellan kommunister och andra politiska grupper i väpnad kamp om makten i riket.

Loman hade fått sina order under ett besök i Stockholm och Majoren hade inskräpft betydelsen av så starka svenska insatser som möjligt i ansträngningarna att styra vapenleveranserna bort från kommunisterna, men också vikten av att den danska kommunism som kunde fungera trots ockupationen kartlades så noggrant som möjligt.

Om utgången blev den värsta tänkbara och Danmark stannade kvar utanför alla uppgörelser om intresseområden, samtidigt som kommunisterna visade sig vara starka nog att ta makten vid en övergång till fred, skulle det finnas avskräckande risk för att den tyska ockupationen ersattes av en rysk. Ett Danmark i ryska händer var en svensk mardröm.

Loman vaknade av att den tunga dörren öppnades. Han satte sig upp och såg sig yrvaken omkring. Han var ensam i sängen. Kirsten hade redan hunnit vakna, stiga upp och klä på sig. Hon hade omsorgsfullt stoppat om honom filtarna innan hon grep sig verket an med att ordna morgonmålet.

4

Loman lade sig ned igen och kastade en blick mot fönstret. Det såg rått och grått ut på andra sidan fönsterglasets, men solen hade börjat bryta sönder dimtacket. En tät spindelväv var spänd över nästan hela fönsterytan och det satt dagg i trådarna. Det glittrade då solljuset bröts i dagdropparna.

Han hade fortfarande kvar närheten av hennes kroppsvärme. Den satt i filtens tyg, fick honom att erinra sig tung och djup sömn och att han någon gång vaknat till ett ögonblick. Då hade han inte kunnat begripa vad hon gjorde tätt intill honom. Han kunde inte minnas att de hade älskat; han kunde inte förstå hur det kom sig att de hamnat i samma säng; han kunde inte begripa vad som fått dem att lägga sig tillsammans. Så hade han dragit ett djupt andetag och känt hur det luktade skog och regn om hennes hår. Då hade han i samma stund dragit sig vakthållningen till minnes och åter somnat in.

Loman hade haft Klaus Kolding som kontakt då han anlant till Hillerød. Han hade ägnat några dagar att kartlägga karlen innan han närmade sig honom. Han hade velat förvissa sig om att Kolding verkligen spelade den roll som den danska frihetsrörelsens förgrening i Stockholm uppgett.

Då han väl etablerade kontakt hade Kolding till en början visat sund skepsis och varit en smula reserverad.

Relativt snart hade båda insett att de kunde lita på varandra och det samförstånd de båda spontant kände hade resulterat i utbyte av förtroenden.

En dryg veckas tid hade Loman vistats i Hillerød innan Kolding tog honom med sig till gården utanför Birkerød och introducerade honom hos Verner Larsen. Bondgården tjänade som central för aktiva i motståndsrörelsen, som vistades där under sken av att de var anställda av Larsen. Det var ingen stor gård, djurbesättningen ganska liten och ägorna av begränsad omfattning. Men de dagliga sysslorna måste utföras och de som vistades där gjorde sina dagsverken. Loman hade redan hunnit lära sig mjölka.

Larsens hustru hade avlidit halvtannat år tidigare då makarna arbetat med trädfällning i skogen. En väldig bok hade vridit sig i fallet och störtat över kvinnan. Tre dagar efter jordfästningen hade Verner Larsen anslutit sig till motståndsrörelsen.

För närvarande var de fem som uppehöll sig hos Larsen, vars gård bestod av huslänga, fähus, ladugård och maskinhus kring gårdsplanen. Bostadslängans tre rum hade de fördelat så att Hansen och Bramvig delade ett, Kolding hade nattkvarter i en reservsäng i sovstugan hos Larsen och Loman och Kirsten Johannesen hade varsin bädd i det som annars var dagligstugan. De första nätterna hade en presenning fästad med krokar i takbalkarna delat rummet, men så hade Kirsten en dag helt sonika tagit ned den just som de skulle gå till sängs.

Loman hade sett på henne och hon hade ryckt på axlarna och med vad som Loman till sin förvåning uppfattat som både förläget och småförargat tonfall sagt något om att dels luktade den illa och dels blev det så instängt att sova i hennes del av rummet där det inte fanns fönster och dessutom var det väl ändå på det viset att de var vuxna människor, han och hon.

Det kunde han ju enbart hålla med om.

Fram till dess hade han inte ägnat henne en erotisk tanke. Han var alldeles för trött på kvällarna då han kröp till sängs. Först hade det varit arbetet med att bärga skörden och hjälpa till med djuren om dagarna och planeringen tillsammans om kvällarna. Nu var det vakthållningen ute i skogen.

Han såg på henne då hon uppenbarade sig i dörren. Det luktade stekt fläsk och ägg om henne och doften av nykokt kaffe trängde in från köket.

”Det är matdags”, förkunnade hon.

Hon var ganska kortväxt, avgjort inte längre än en och sextio, och vad han betecknade som nätt i kroppen. Ansiktet var ovalt, det kolsvarta håret kortklippt, vilket gav henne ett något pojkkaktigt intryck. Hon hade liten näsa, mörka ögon, hög panna, markerade kindknotor.

Loman nickade och reste sig, befriade sig från filtarna och stod där spritt språngande naken. Det gick inte upp för honom med detsamma.

Hon log lätt och plirade med ögonen.

”Sovit gott?” frågade hon.

Han nickade.

”Jag också”, sade hon och hade i nästa stund försvunnit tillbaka till köket.

Loman tvättade sig snabbt och klädde sig. Det gav honom gåshud över hela kroppen att stå naken på det kalla golvet. Han frös så han skakade.

Det var då för väl att han haft tre omgångar kläder med sig i bagaget, som han velat ha så hanterbart och lätt som möjligt. Han betraktade det sorgliga tillstånd de plagg han burit under vaktpasset befann sig i och insåg att han måste ägna sig åt en stunds persedelvård.

5

Den grovhuggne Verner Larsen med de kraftiga nävarna slog sig stånkande ned på en av köksstolarna, satte armbågarna mot bordet och stöttade huvudet i händerna. Han såg med tom blick rakt fram. Så gäspade han stort och explosivt. Han gnuggade sig i ansiktet.

”Jag måste sova några timmar”, förkunnade han.

"Hade du tänkt göra nåt annat?" frågade Klaus Kolding och blåste på det rykande kaffet i koppen.

"Det finns arbete att uträtta här på gården och jag skulle egentligen ge mej in till stan för att försöka ta reda på vad som kan ha hänt. Jag begriper inte varför dom aldrig kommer. Vart har leveransen tagit vägen?"

"Det finns en förklaring", sade Kolding och vände sig mot Loman. "Och du har sovit gott, förstår jag?"

"Jo tack. Hur har ni haft det?"

"Lugnt. Det hände inte ett skit. Men det känns i kroppen. Man är både stel och frusen så det räcker och blir över."

"Sov ni", sade Kirsten. "Sysslorna på gården klarar Loman och jag."

"Jag behöver bege mej in till Birkerød", envisades Larsen.

"Det klarar vi, det också."

Larsen grep en tjock brödskiva, placerade den på tallriken och bredde flott på den. Så lassade han på försvarligt med stekt fläsk och ägg. Då han var klar sköt han över fatet med fläsk till Kolding, som också försåg sig. Först därefter vände han blicken mot Kirsten.

"Det vet jag inte om det är så lyckat", sade han.

"Tror du inte vi klarar av det, då?"

"Jo, det tror jag säkert, men det är liksom min personliga kontakt. Ni kan ju inte bara stövla in och hälsa från mej och tro att han litar på er."

"Han vet kanske att du brukar ha folk här hos dej på gården?"

Larsen skar med kniven och stoppade munnen full med gaffelns hjälp. Han nickade medan han tuggade.

"Han vet kanske också vad för slags folk det är du har hos dej?"

”Jo ...”, kom det mellan två tuggrörelser ur Larsens mun.

”Du kanske kan komma på nåt som man kan säga för att få honom att förstå att man kommer från dej?”

Larsen tänkte medan han fortsatte äta. Kirsten manade inte på honom, utan drog ut en stol och slog sig ned vid matbordet i köket tillsammans med de tre männen.

Loman mäktade äta knappt hälften så mycket som Larsen. Han stötte till kaffekoppen så att den välte. Den var bara till tredjedelen fylld, men det var mycket nog. Han for upp och grep en grov handduk som låg på diskbänken.

Larsen såg på hans hand, såg på trasan, såg Loman in i ögonen och skrattade till.

”Jag vet vad du ska hälsa”, sade han. ”Säg att du kommer från honom som hade kunnat strypa spillkråkan.”

Kirsten rynkade pannan.

”Säger du så, då begriper han att du hört mej säga dom orden.”

”Vem är det jag ska söka upp, då?”

”Apotekaren vid Hovedgaden.”

6

Larsen och Kolding hade sluppit det ihärdiga regn som drabbat Loman och Kirsten. Därför befann sig de båda männen i bättre kondition än paret de löst av. Däremot var de lika trötta och det hann gå tre minuter från det att de reste sig från köksbordet för att sova några timmar till dess att ljudliga snarkningar hördes från sovkvammaren.

”Dom låter åtminstone i takt”, sade Kirsten lågt. ”Är du klar snart?”

”Jag ska dricka en kopp kaffe till.”

”Sen tar vi itu med sysslorna så att vi kommer iväg in till stan.”

Loman hade redan första gången han träffat henne upplevt mild förvåning över hennes förmåga att stiga in i en sorts domderande modersroll i sitt umgänge med människor.

I nästa ögonblick ryckte han till. Det var då han registrerade innebörden i det hon sagt.

”Vi? Ska vi till Birkerød? *Vi*? Du ska dit. Inte vi.”

”Du kan gott följa med.”

”Varför det?” frågade han och visade sin förvåning.

”Mina order säger att du ska få så mycket insyn som möjligt medan du är här.”

”Visste du om att jag skulle komma? Och vem gav dej dom ordena? Min kontakt är Klaus Kolding. Varför nämndes aldrig ditt namn för mej innan jag for?”

”Jag har mina order från motståndsrörelsen, min sida av den. Vi litar inte fullt och fast på Klaus.”

”Av vilken anledning då?”

”Det misstänks att han har blandade sympatier, en del hos oss, en del hos dom andra.”

”Vilka är dom andra?”

”Kommunisterna.”

”Om jag kunde begripa hur ni har lyckats bära er åt som satt igång något slags mindre inbördeskrig. Borde ni inte kunna samverka mot den fiende ni rimligen har, tyskarna?”

Kirsten suckade lite uppgivet och reste sig. Hon gick fram till fönstret och tittade ut. Hon lade händerna på hans axlar och masserade med små cirkelrörelser med tummarna medan han böjde huvudet bakåt.

”Det kan inte vara så länge till, detta krig”, sade hon långsamt. ”Sen ska vi skapa en tillvaro för efterkrigstiden.

Kommunisterna har två fiender, tyskarna och det borgerliga samhället. Deras enda vänner är ryssarna. Dom danska kommunisterna anar möjligheten att åstadkomma revolution i riket. Dom tror att dom ska kunna ta över i Danmark och dom väntar sej att ryssarna kommer till hjälp.

Vi socialdemokrater har också två fiender, tyskarna och kommunisterna. Men alla tyskar är inte våra fiender. Alla tyskar är inte nationalsocialister.”

Hon tystnade. Loman övervägde hennes ord. Han fick för sig att pausen var medveten från hennes sida, för att ge honom tid att låta det hon sagt sjunka in. Han slog ut med armarna.

”Naturligtvis inte”, sade han. ”Förmodligen lika lite som att alla ryssar är kommunister.”

”Du kan inte jämföra på det viset. Den jämförelsen haltar för mycket. Men kontentan av det hela är att ett nytt Tyskland ska byggas upp efter kriget och den processen blir viktig, eftersom Tyskland är Europas hjärta. Där möts allt ... öst och väst, därifrån utgår allt ... västerut eller österut, dit strömmar allt ... västerifrån eller österifrån.”

”Jag tror knappast att Tyskland kan spela den centrala roll vi vant oss vid när väl kriget är över.”

”Det finns stora motsättningar mellan tyskar och tyskar här i Danmark. Gestapo försöker styra Wehrmacht, som vägrar låta sig hunsas av Gestapo och SS. Dom slutsatser vi dragit av den tyska närvaron under ockupationen i vårt land är att det finns nationalistiska tyskar och nationalsocialistiska tyskar.”

”Det är ju bra märkligt att just du av alla människor ska stå där och hålla en sorts försvarstal för tyskarna.”

”Jag håller inget försvarstal. Jag bara analyserar situationen. Varför skulle det vara så märkligt?”

”Därför att du som fri dansk kvinna före kriget blivit en ofri danska i ett ockuperat land under krigstid.”

Hon skrattade till.

”Så förfärligt illa lider vi inte av ockupationen. Vi har ju ändå blivit förskonade från förödande strider. Tack och lov är vi inte lika intressanta för dom allierade som Nederländerna, Belgien, Italien och Frankrike. Vore vi det hade Danmark blivit ett slagfält. Vet du inte vad tyskarna kallar Danmark?”

”Vad då?”

”Gräddfronten. Det är ett privilegium att vara ockupationssoldat i Danmark, det upplevs som semester från livet i fält och längs fronterna.”

”Bortsett från det tycker jag du ser lättvindigt på det. Jag förstår dej inte.”

”Vad är det som är så svårt att förstå?”

”Kanske det egentligen bara är en fråga om nyanser, men tyskarna har ju likväl ockuperat ditt land, knappast i fredliga avsikter. I våras avväpnades den danska armén och kampen mot motståndsrörelsen intensifierades. Dödsstraff infördes för sabotage för bara en månad sen. Jag har lite svårt att kalla Danmark för en semesterfront.”

”Jämfört med hur det var vid östfronten måste det vara som att bo på pensionat. Men visst blir motståndsrörelsen alltmer aktiv och visst ansluter sej fler och fler till oss. Men varför skulle det dröja så länge? Varför har det inte skett tidigare? Var har modet gömt sig under hela tiden förut?”

”Det är kanske bara naturligt och mänskligt”, menade Loman. ”Nu vacklar det nazistiska väldet, då intensifieras motståndskampen. Jag kan inte inse att det skulle vara mindre heroiskt att kämpa nu. När fienden försvagas blir han också mer desperat och farlig och därför kräver